

Zpravodaj ze slumu Lenana v Keni 2010

Tento zpravodaj Vám chce přiblížit dění ze stacionáře ze slumu Lenana v Keni. Zpravodaj je určen pro ty z Vás, kteří jsou patrony dětí či dlouhodobými příznivci stacionáře.

Jak vypadá slum Lenana?

Slum Lenana je asi 45 minut cesty autem vzdálen od Nairobi (hlavního města Keni). V Lenaně žije údajně kolem 10 000 obyvatel. Oproti některým jiným slumům (například pověstný obrovský slum Kibera) je Lenana spíše menšího rázu, a proto jsou některé domky dále od sebe a slum dává pocit většího prostoru. Místy lze vidět i trávu, kde se pase několik zvířat. Vzhledem k nedostatku jakékoli infrastruktury uvnitř slumu však chybí to, co považujeme za naprostou samozřejmost i na vesnicích v ČR, to znamená vyasfaltované silnice, chodníky či cesty. V období dešťů se cesty mění v hluboké vrstvy bláta. Místní obyvatelé, na rozdíl od nepřivýklých návštěvníků, v něm však proklíčkovávají zručně a hbitě i za tmy (v Lenaně se stmívá pravidelně k sedmé hodině večer). V okolí slumu Lenana se nachází další slumy, jejichž hygienické podmínky jsou velmi špatné a odpad vytéká rovnou mezi obydlí. Jiné části některých slumů mohou mít i venkovských ráz, lze tam vidět více

travnatých ploch a domy jsou od sebe vzdálenější. Tato oblast, ač příjemnější k životu, je však často vzdálenější od pracovních příležitostí. Chatrče z vlnitého či jiného plechu se pronajímají. Výše nájmu záleží na kvalitě domu, jeho velikosti, umístění a nakonec i na finančním odhadu samotného majitele (kterého ovšem žádná regulace příliš nepostihuje). Pokud má obyvatel slumu větší finanční příjem, znamená to, že například dojíždí za prací do hlavního města a může si dovést bydlet i ve vyšších několikapatrových domech, které často přímo sousedí s chatrčemi. Hygienické zajištění odpadního systému, absence či naopak možnost tekoucí vody a elektřiny doma je úměrná finančním možnostem jednotlivých obyvatel.

Jaké pracovní příležitosti má člověk žijící v Lenaně?

Pokud má dosažené vyšší vzdělání, je možné, že dojíždí do práce do Nairobi. Pokud sežene prostředky, může si otevřít malou živnost ve slumu. Některá řemesla se dědí: člověk se může třeba naučit spravovat boty od otce a pak v řemeslu pokračovat. Menší jistoty mají lidé, kteří se živí příležitostnou prací, například jako prادلena nebo chůva, která pracuje pro rodiny s o něco lepší možností výdělků. Muž může sehnat práci například v četných

nábytkářských firmách, které jsou rozesety podél silnice do Nairobi.

Výhodou je, že má stálé zaměstnání, nevýhodou pak, že není vždy lehké dostat zaslouženou mzdu od majitele firmy v den, kdy s penězi počítá. U Nairobi jsou i farmy, kde pěstují růže. Nezastává-li však člověk odbornější pozici, může si za běžnou dělnickou práci odnést asi 3000

keňských šilinků. Vzhledem k tomu, že 2000 šilinků dá na nájem chatrče, není to velká částka.

Co je HHF?

Zkratka, pod kterou stacionář funguje, znamená Hanne Howard Fund. Původní stacionář Lenana Slum Orphans se rozrostl, přestěhoval se na větší pozemek a převzal jméno paní Hanne Howard z Kanady, která v létě 2007 založila nadaci Hanne Howard a která se stará o finanční a provozní zajištění celoročního chodu stacionáře. V současné době se zařízení stará o přibližně 120 dětí, z nichž asi 60 procent jsou sirotci. Někteří do stacionáře dochází přes den a večery a neděle tráví u svých rodičů (pokud alespoň jednoho z nich mají), prarodičů či jiných příbuzných. Pokud nemají u koho být, bydlí v hostelu stacionáře. V současné době je tam ubytováno asi 20 procent dětí. 70 místních

děti má svého patrona nebo patronku v České republice.

Jaká je organizační struktura a kdo se o děti stará?

Hanne Howard a její manžel Ted Horton zajišťují celkový provoz stacionáře. Starají se o to, aby stacionář dobře fungoval a aby děti měly, co potřebují. Hanne a Ted v sobě spojují role manažerů, kteří mají na starosti získávání finančních prostředků pro provoz stacionáře, rozpočet a personální zajištění každodenní péče o děti. Zároveň oba detailně znají životní osudy, povahu či potřeby jednotlivých dětí.

O každodenní provoz a hospodaření stacionáře se stará Walter spolu s účetní Lucy. Lucy je svobodná matka, která ve stacionáři nejprve pomáhala jako dobrovolník a nyní zde i získala pracovní příležitost. V Lenana žije se svou dvouletou holčičkou Cidellou, jež se pro svou bezprostřednost stala miláčkem všech místních obyvatel. .

Aby fungoval dobře obzvláště hostel a aby se děti ve stacionáři cítili jako doma, permanentně pobývá ve stacionáři Mama Mary. Mama Mary zná osobnost každého dítěte, když děti pláčí, dokáže je utišit, ale také umí být přísná, pokud je to třeba. Navíc musí mít pod kontrolou záležitosti denní potřeby, to znamená například že, dbá na to, aby si děti uklízely školní uniformy na správné místo a ráno pak nedocházelo ke zmatkům a nervóznímu hledání. Další důležitou starostí je také to, aby děti, pokud jsou nemocné nebo postižené HIV, dostávaly pravidelně léky.

Obyvatelé stacionáře by si asi těžko mohli představit den bez mladého muže Duncana. Duncan si jako dítě sám zažil, co znamená žít na ulici, po mnoha peripetiích se usadil v Lenaně, kde se chtěl žít jako

příležitostný dělník a také malováním obrazů. Stacionář si bohužel nemohl dovolit od něj obrazy pořídit, ale potřeboval učitele výtvarného kroužku pro děti, když vrátí ze školy. Duncan si práci s dětmi zamiloval, ve stacionáři tráví celé dny a pro děti je nyní víc než učitelem. Organizuje sportovní a jiné hry, působí jako vychovatel, rádce i vzor.

Předškoláci se mohou rozvíjet díky školičce Tiny Tots, která ve stacionáři denně funguje. Do stacionáře je dochází učit mladá paní učitelka Nancy, která sama díky HHF mohla získat odborné pedagogické vzdělání. Děti v Tiny Tots se dopoledne učí základům psaní, čtení a počítání. Odpoledne mají hry, prostřednictvím nichž si procvičují, co se dopoledne naučily, program zahrnuje i ruční práce a dvakrát týdně chodí na „pěší výlety do přírody“, kde si hrají na travnaté ploše nedaleko stacionáře.

Další učitel, který přes den pracuje v soukromé škole, kam některé děti chodí, přichází večer do stacionáře vyučovat večerní kurz počítačů. Tento kurz je u dětí nesmírně oblíbený. Je v programu novinkou, neboť teprve nedávno, začátkem roku 2010, byla na pozemek stacionáře zavedena elektřina. Nadšené starší děti a adolescenti večer již sami trénují psaní na počítači deseti prsty podle programu *Psaní deseti prsty pro samouky*, který děti dostaly již nainstalovaný v darovaných počítačích.

Do týmu patří i kešší dobrovolníci. Elektřina umožnila večerní doučování skupin a shodou okolností stacionáři nabídl své síly Michael, student práv a počítačové techniky, který se rozhodl na rok přerušit studium. Michael děti okamžitě zaujal svým přirozeným učitelským talentem i schopností téměř kdykoli začít z patra a dynamicky vyučovat jakýkoli předmět, ať jde o matematiku či třeba o svahilštinu.

Dalšími dobrovolnicemi jsou ženy/matky, jejichž děti jsou zapojené do programu. Menším dětem, které žijí v hostelu stacionáře, perou prádlo či pomáhají v kuchyni či s úklidem nebo se čas od času i zapojí do obecného veselí her s menšími dětmi.

Nakonec nelze zapomenout na stálé dva členy týmu, kuchaře Johna a kuchařku Margaret. Když jako host přistoupíte ke kuchyni, oba vás vyběhnou srdečně pozdravit. Toto vřelé pozitivní naladění je pro ně typické a kromě dobrých jídel, které vaří denně pro děti, se třeba krátce zapojí do veselého tance během nějaké oslavy. Oba kolem sebe šíří dobrou náladu, což je vzhledem k tomu, že by centrum mělo v mnoha ohledech dětem nahrazovat rodinu, moc důležité.

Jak vypadá běžný den dětí, které podporují i čeští patroni?

Děti, které ve stacionáři bydlí, i ty, které dochází do centra, se sejdou brzy ráno u snídaně. Tou je obvykle obilná kaše obohacená o vitamíny a sladký čaj s mlékem. Připravené ve školních uniformách pak buď pěšky vyrazí do nedaleké školy, pokud chodí na státní základní školu, nebo je do trochu vzdálenější soukromé školy odváží autobus organizovaný školou. Odpoledne po vyučování se děti opět sejdou ve stacionáři, kde se mohou dále rozvíjet. Fotbal, který v Lenaně baví snad každého, se hraje každý den. Významné jsou hodiny výtvarných prací, protože jak řekl Brian, devítiletý obyvatel stacionáře: „Než jsem přišel do HHF, vůbec jsem nevěděl, co to jsou barvy na malování, nikdy předtím jsem nemaloval“. Ti, kteří jsou slabší v učení, mají šanci dohnat látku. Díky zavedení elektřiny navečer probíhá již zmíněné doučování. Hitem jsou, jak jinak, základy práce na počítači. Odpolední aktivity přeruší vítaná svačina, což je opět obilná kaše a ovoce. Je to proto, že na některé děti po odchodu z centra kolem před sedmou hodinou večer nemusí čekat doma večeře, pokud se ten den některým rodičům nepodařilo najít práci. Třináctiletá Elsy na mou otázku, zda půjde domů na večeři, jen pokrčila rameny a s rozpačitým úsměvem krátce řekla: „Možná, někdy máme doma večeři.“

Hodně dětí je během školního roku v internátních školách, které děti považují za jistý bonus, neboť se tak dostanou ven ze slumu, mohou se lépe soustředit na učení a ve volném čase mohou hrát sportovní hry se svými vrstevníky. Na začátku školního roku nebo kdykoli, kdy

je přijato nové dítě do stacionáře, obstarávají Hanne s Lucy všechny školou předepsané potřeby, které dětem mohou pořídit právě i díky Vám, českým sponzorům. Mezi vybavení středoškoláka totiž patří nejen psací potřeby, učebnice, školní uniforma, ale také veškeré hygienické potřeby, kbelík na praní prádla, matrace na spaní do internátu a řada dalších menších i větších věcí.

Stejně jako teenagři všude na světě, ani děti ze stacionáře nemají vždy chuť se jen učit, ale zároveň si uvědomují, že zkoušky na středních školách jsou velmi obtížné a že vzdělání jim může otevřít cestu k lepším pracovním příležitostem a ven ze slumu. Řada dospívajících dětí ze stacionáře má velkou chuť se dozvídat nové věci a vzdělávat se. Manžel Hanne Ted rozvíjí toto nadšení i diskusemi v debatních kroužcích, které pořádá pro středoškoláky v době, kdy tráví prázdninová volna ve stacionáři.

Za 4 roky své existence se stacionář již značně rozrostl. Přijal více dětí, poskytl již několik let vzdělání desítkám dětí a zajistil jim pravidelnou lékařskou péči, kterou by si mnohé rodiny nemohly dovolit obzvláště v mimořádných případech náhlého onemocnění. Kromě toho jim pomáhá prožívat příjemné stránky života: Děti se mohly zapojit do keňského skautského národního hnutí, účastní se projektů a soutěží pořádaných mimo slum a v rámci mimoškolních aktivit rozvíjí svá

nadání. Hanne spolu s týmem HHF a s Vaší pomocí podporují děti na velmi individuální bázi, tedy jak ty, které mají touhu získávat akademické znalosti, tak i děti, které objevují svůj talent nebo manuální zručnost. Duncan i další pracovníci se snaží děti učít, že je dobré spolu dovádět při hrách, ale že je také třeba umět se dělit s ostatními a pomáhat si.

Za rok 2010 HHF získalo kromě důležité finanční podpory na běžný provoz centra také materiální pomoc v podobě zavedené elektřiny, zásobníku na vodu, jež v budoucnu umožní zavedení sprch, a v neposlední řadě darované počítače. Jak tým pracovníků tak i děti ve stacionáři však také v tomto roce nabyli více zkušeností, více společných prožitků a inspirace do budoucna.

O stacionáři v březnu tohoto roku natočila krátký příspěvek kanadská veřejná televize CBC. Tuto reportáž najdete na internetových stránkách kanadské nadace www.hannehowardfund.org/, kde se také můžete dozvědět další informace o dětech ve stacionáři.

Mohou Češi pomáhat i jinak než podporou jednotlivých dětí? Co dětem ve stacionáři aktuálně chybí?

Děti nesmírně rádi čtou a poslouchají příběhy. Vhodných knih je však v centru velmi málo. Rádi bychom prostřednictvím

naší veřejné sbírky chtěli přispět na vybavení knihovny stacionáře. Literaturu, která je dětem z kulturního hlediska blízká a vzhledem k místním školním osnovám pro ně vhodná, bychom rádi nakoupili přímo v Nairobi.

Pokud byste tedy chtěli děti ve stacionáři na Vánoce potěšit novými knížkami, můžete přispět na konto Humanitas Afrika **555444/2010** jakoukoliv částkou. Při platbě prosím uveďte variabilní symbol 555 a do poznámky můžete napsat „knihy Keňa“. Před Vánoce shromážděné příspěvky sečteme a odešleme nadaci Hanne Howard Fund, která za ně knihy pro děti nakoupí.

Na závěr bychom rádi vyjádřili poděkování za podporu všem, kteří doposud jakýmkoli způsobem přispěli a přispívají ke zlepšení kvality života dětí ve stacionáři.

S přáním všeho dobrého se s Vámi loučí koordinátorka projektu Markéta Kopková a tým Humanitas Afrika.